

به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی اتاق عمل

شناسنامه درس

شماره درس: 514341

عنوان درس: اصول و فنون عملکرد فرد سیار و اسکراب

نوع درس و تعداد واحد: تئوری، ۱/۵ واحد

فراگیران (رشته، مقطع، ترم): دانشجویان کارشناسی اتاق عمل ترم ۱

نیمسال اول تحصیلی: 1403-1404

زمان: یکشنبه ها 14-16

دروس پیش نیاز یا همزمان: ندارد

زمان حضور در دفتر کار: طبق برنامه پشت درب

مدرسین: دکتر لیلا اکبری و جناب آقای امینی

مکان کلاس: طبق برنامه

مسئول درس: دکتر لیلا اکبری

تلفن تماس و ایمیل مسئول درس: l_akbari@nm.mui.ac.ir - ۳۷۹۲۷۵۱۰

شرح درس:

در این درس دانشجویان با محیط فیزیکی اتاق عمل، اعضای تیم جراحی و وظایف فرد سیار و اسکراب در مراقبت از بیمار در مراحل قبل، حین و بعد از عمل جراحی آشنا خواهد شد. نحوه ی پذیرش بیمار، آمادگی های بیمار در اتاق عمل قبل از عمل و چگونگی انجام آنها را به صورت نظری می آموزد. هم چنین می آموزد که چگونه شرایط و محیط اتاق عمل را جهت رفع نیازهای بیمار آماده نموده و برای فعالیت در نقش سیار و اسکراب در اتاق عمل آماده می گردد.

اهداف کلی:

آشنایی با اصول و فنون عملکرد فرد سیار و اسکراب قبل، حین و بعد از عمل

اهداف رفتاری:

در پایان درس انتظار می رود دانشجو قادر باشد:

- محیط فیزیکی اتاق عمل و قسمت های مختلف آن را بشناسد.
- لباس و آراستگی مناسب برای اطلاق عمل را بداند.
- لوازم محافظت شخصی در اتاق عمل را بشناسد.
- آماده کردن اتاق عمل قبل از ایجاد ناحیه استریل را توضیح دهد.
- وظایف فرد سیار را در ارزیابی و مراقبت از بیمار بیان نماید.
- پذیرش بیمار در اتاق عمل و موارد خاص (کودکان و سالمندان و ...) را شرح دهد.
- نحوه نقل و انتقال و پوزیشن دادن به بیمار تحت جراحی را بیان نماید.
- وظایف فرد سیار را در آماده کردن اتاق بیان کند.
- وظایف فرد سیار را پس از اسکراب شدن تیم جراحی بیان کند.
- وظایف فرد سیار را در حین انجام عمل جراحی بیان کند.
- تکنیک های کنترل ناحیه استریل را بیان کند.
- هدف از آماده نمودن پوست را بیان کند.
- لوازم مورد نیاز برای آماده نمودن پوست (پرپ) را بیان کند.
- انواع محلول و تکنیک ها ضد عفونی پوست بیمار را بیان کند.
- نحوه ی درپ کردن بیمار را شرح دهد.
- نمونه جراحی را تعریف کند.
- نحوه تهیه بافت های نمونه جراحی را توصیف نماید.
- انواع ظروف نمونه را مشخص کند.
- نحوه تهیه انواع نمونه ها ویژه را توصیف کند.
- روش های نگهداری نمونه را مشخص نموده و از هر یک مثال بزند.
- وظایف فرد سیار را پس از اتمام عمل جراحی توضیح دهد.
- اقدامات فرد اسکراب قبل از اسکراب جراحی را توضیح دهد.
- مراحل اسکراب نمودن دست را شرح دهد.
- روش های مختلف اسکراب دست ها را توضیح دهد.
- تکنیک های پوشیدن گان و دستکش توسط فرد اسکراب را بیان کند.
- نحوه ی پوشاندن گان و دستکش توسط فرد اسکراب به سایر اعضای تیم جراحی را شرح دهد.
- اصول و نحوه ی چیدمان میز ابزار جراحی را بداند.
- نحوه رد و بدل کردن وسایل مختلف استریل رو میز جراحی با جراح را نشان دهد.
- جزئیات فرآیند شمارش ابزارها، گازها، سوزن ها و سایر موارد را توضیح دهد.
- انواع نخ های جراحی و تکنیک های بخیه را نام برده و آن ها را توصیف کند.
- انواع هموستاز و راههای پیشگیری از خونریزی را توضیح دهد.
- تکنیک های روتین مراقبت بعد از عمل جراحی را شرح دهد.
- مهارت های ارتباطی در اتاق عمل (ارتباط با بیمار، جراح و همکاران اتاق عمل) را بشناسد.
- اصول ایمنی در اتاق عمل را (ایمنی تیم جراحی و ایمنی بیمار) شرح دهد.

روش تدریس:

این واحد نظری با استفاده از روش های سخنرانی، پخش فیلم و عکس، بحث گروهی و پرسش و پاسخ تدریس خواهد شد.

ابزار مورد نیاز تدریس:

ویدئو پروژکتور، مازیک و وایت بورد از ملزومات تدریس این واحد درسی می باشند.

وظایف فراگیران:

- حضور به موقع در کلاس های حضوری، مشارکت فعال در بحث ها، پرسش و پاسخ و تعامل سازنده با استاد و هم کلاسی ها
- شرکت در کوئیز ها و آزمون های میان ترم و پایان ترم

قوانین و مقررات کلاس:

آئین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان طبق شیوه نامه اجرائی موجود در سایت دانشکده پرستاری، قسمت معاونت آموزشی، اداره خدمات آموزشی، آیین نامه پوشش حرفه ای رعایت گردد.

✓ رعایت اصول اخلاق اسلامی، حرفه ای و حضور به موقع در کلاس ها الزامی است. (مواردی از قبیل: تأخیر در حضور در کلاس، ترک کلاس و عدم بازگشت به کلاس، صحبت کردن، ایجاد اختلال در نظم کلاس باعث اخراج دانشجو از کلاس شده و متناسب با مورد برخورد صورت خواهد گرفت. این قوانین شامل کلاس های آنلاین هم می شود.

✓ غیبت در جلسات درس تا سقف مشخص شده در آیین نامه ی آموزشی مربوطه در صورتی مجاز خواهد بود و مشمول کسر نمره نخواهد شد که با ارائه مدارک مستند و گواهی معتبر و تایید شده و با تشخیص معاون محترم آموزشی دانشکده مربوطه مجاز شناخته شود.

- نحوه برخورد با غیبت غیر موجه دانشجو در کلاس درس کمتر از ۴/۱۷ بشرح زیر می باشد:

- یک جلسه غیبت غیر موجه ۰،۲۵

- دو جلسه غیبت غیر موجه کسر ۱ نمره

- سه جلسه غیبت غیر موجه کسر ۲،۲۵ نمره

- چهار جلسه غیبت غیر موجه کسر ۴ نمره

✓ در خصوص نحوه برخورد با تعطیلی کلاس (غیر مجاز) که به صورت گروهی انجام می شود به ازای هر جلسه استاد می تواند تا سقف ۲ نمره کسر نماید.

✓ بدیهی است غیبت بیش از حد مجاز (۴/۱۷) منجر به نمره صفر در درس خواهد بود و در صورت مجاز بودن غیبتها با ارائه مستندات و اخذ موافقت شورای آموزشی دانشکده، موجب حذف درس خواهد شد.

✓ ارائه پیشنهادات جهت اصلاح و پیشبرد اهداف آموزشی

✓ در صورت تمایل دانشجویان می توانند با راهنمایی مدرس هر گونه فعالیت جانبی (یافتن مقالات تحقیقاتی یا موردی در Internet مربوط به مباحث درسی و ترجمه آنها و...) انجام دهند. در صورت فعالیت اضافی دانشجو در کلاس به نمره کل اضافه می شود. زمان تحویل این فعالیت ها حداکثر تا پایان آخرین جلسه کلاس می باشد.

✓ در صورت هر گونه تغییر در برنامه ی زمان بندی و یا موضوع محتوای تدریس، توسط مسئول درس از طریق نماینده اطلاع رسانی صورت خواهد پذیرفت.

شیوه ارزشیابی:

ردیف	عنوان ارزشیابی	نمره از 20
(1)	حضور فعال در کلاس های حضوری	2
(2)	آزمون میان ترم	8
(3)	آزمون پایان ترم	10

منابع اصلی و محتوا های ضروری یادگیری:

References:

- *Nancymarie Phillips, Anita Hornacky. Berry & Kohn's Operating Room Technique, 14e 14th Edition (2020). copyright by Mosby an imprint Elsevier Inc. ISBN-13: 978-0323709149, ISBN-10: 0323709149*
- *Association of Surgical Technologists .Surgical Technology for the Surgical Technologist: A Positive Care Approach 5th Edition. (2020) Delmar CENGAGE learning Publishers. ISBN-13: 978-1305956414, ISBN-10: 9781305956414*
- *Jane C. Rothrock. Alexander's Care of the Patient in Surgery, 15e 15th Edition (2019). copyright by Mosby an imprint Elsevier Inc. ISBN-13: 978-0323089425. ISBN-10: 0323089425*

- دکتر احمد قدمی، اشکان کریمی، اسماعیل کاوی، علی قره زاده، سعید امینی، فرخنده اسعدی ، پگاه عباسیان، فوزیه حموله طهماسبی، تکنولوژی جراحی: اصول و عملکرد ، ترجمه کتاب اصول اتاق عمل کوچر فولر، انتشارات کنکاش ، ۱۴۰۰
- ساداتی لیلا، یلچینی احسان ، اصول و عملکرد فرد سیار و اسکراب، تهران ، نشر جامعه نگر ۱۳۳۱.

جدول زمان بندی کلاس

عنوان درس: اصول و فنون عملکرد فرد سیار و اسکراب
 نیمسال تمصیلی و سال: اول ۱۴۰۳-۱۴۰۴
 رشته تمصیلی و ترم: اتاق عمل ترم ۱
 زمان کلاس: یکشنبه ها ۱۶-۱۴ (جبرانی : سه شنبه ها ۱۶-۱۴)
 شماره درس: ۵۱۴۳۴۱
 اساتید درس: دکتر اکبری و آقای امینی

جدول زمان بندی ارائه برنامه درس					
ردیف	تاریخ / ساعت	عنوان جلسه	نوع جلسه	فعالیت یادگیری	مدرس
۱	متعاقبا اعلام خواهد شد	معرفی درس و آشنایی با محیط فیزیکی اتاق عمل	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	پرسش و پاسخ	دکتر اکبری
۲	متعاقبا اعلام خواهد شد	پذیرش بیمار و آمادگی های قبل از عمل	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	شرکت در بحث کلاسی و پرسش و پاسخ	آقای امینی
۳	1403/7/1	آشنایی با وظایف فرد سیار قبل، حین و بعد از عمل	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	شرکت در بحث کلاسی و پرسش و پاسخ	دکتر اکبری
۴	1403/7/8	آشنایی با وظایف فرد اسکراب قبل، حین و بعد از عمل	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	شرکت در بحث کلاسی و پرسش و پاسخ	دکتر اکبری
۵	1403/7/15	آشنایی با انواع پوزیشن های جراحی	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	شرکت در بحث کلاسی و پرسش و پاسخ	دکتر اکبری
۶	1403/7/22	روش های اسکراب دست ها برای جراحی	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	شرکت در بحث کلاسی و پرسش و پاسخ	آقای امینی
۷	1403/7/29	پوشیدن گان و دستکش	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	شرکت در بحث کلاسی و پرسش و پاسخ	آقای امینی
۸	1403/8/6	آماده سازی پوست، پرپ اولیه و ثانویه	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	شرکت در بحث کلاسی و پرسش و پاسخ	دکتر اکبری
۹	1403/8/13	انواع درپ	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	شرکت در بحث کلاسی و پرسش و پاسخ	دکتر اکبری
۱۰	1403/8/20	چیدمان میز جراحی، اجرای تکنیکهای حین عمل: رد و بدل کردن وسایل جراحی	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	شرکت در بحث کلاسی و پرسش و پاسخ	دکتر اکبری

مدرس	فعالیت یادگیری	نوع جلسه	عنوان جلسه	تاریخ / ساعت	ردیف
دکتر اکبری	شرکت در بحث کلاسی و پرسش و پاسخ	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	انواع بخیه ها و نخ های جراحی	1403/8/27	۱۱
آقای امینی	شرکت در بحث کلاسی و پرسش و پاسخ	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	انواع روش های هموستاز	1403/9/4	۱۲
آقای امینی	شرکت در بحث کلاسی و پرسش و پاسخ	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	مراقبت از نمونه های جراحی	1403/9/11	۱۳
آقای امینی	شرکت در بحث کلاسی و پرسش و پاسخ	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	روتین های بعد از عمل، پانسمان زخم و مراقبت از درن، شمارش گازها و...	1403/9/18	۱۴
آقای امینی	شرکت در بحث کلاسی و پرسش و پاسخ	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	ارتباط در اتاق عمل	1403/9/25	۱۵
آقای امینی	شرکت در بحث کلاسی و پرسش و پاسخ	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	ایمنی در اتاق عمل	1403/10/2	۱۶
دکتر اکبری	شرکت در بحث کلاسی و پرسش و پاسخ	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	مرور مباحث گذشته و رفع اشکال	1403/10/9	۱۷

تاریخ امتحان پایان ترم: بر اساس تقویم آموزش

<https://eclass.mui.ac.ir/b/en6-s76-d52-tiw> لینک کلاس